

Форма № 09/18

Затверджена рішенням вченої  
ради ІДГУ

від 30.08.2018 р., протокол № 1

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ  
ФАКУЛЬТЕТ УКРАЇНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ ТА СОЦІАЛЬНИХ НАУК  
КАФЕДРА УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ТА ЛІТЕРАТУРИ**

**«ЗАТВЕРДЖЕНО»**

Навчально-методичною радою ІДГУ

Протокол № 4 від 15.01. 2019 р.

Голова НМР Н. М. Кольцун

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

Антропологічний дискурс в українському літературному процесі ХХ століття  
(назва навчальної дисципліни)

освітній ступінь магістр  
(назва освітнього ступеня)

галузь знань 01 Освіта / Педагогіка  
(шифр і назва галузі знань)

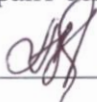
спеціальність 014 Середня освіта  
(код і назва спеціальності)

освітня програма 014.01 Українська мова і література  
(код і назва спеціальності)

тип дисципліни вибіркова  
(обов'язкова / вибіркова / факультативна)

**ПОГОДЖЕНО:**

Гарант освітньо-професійної програми

  
\_\_\_\_\_  
(А. В. Соколова)  
(підпис, ініціали, прізвище)

**РЕКОМЕНДОВАНО:**

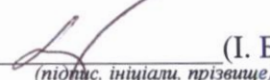
кафедрою української мови та літератури  
протокол № 7 від 20-12-2018

Завідувач кафедри

  
\_\_\_\_\_  
А. О. Колесников  
(підпис, ініціали, прізвище)

**ПОГОДЖЕНО:**

Голова науково-методичної ради факультету

  
\_\_\_\_\_  
(І. Б. Циганок)  
(підпис, ініціали, прізвище)

**Розробники програми:** канд. філол. наук, проф. Райбедюк Г. Б., професор кафедри української мови та літератури

**Рецензенти програми:** д. філол. наук, проф. Шевчук Т. С., завідувач кафедри загального мовознавства, слов'янських мов та світової літератури

## 1. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна	Заочна
Кількість кредитів:4	Лекції:	
	18	-
Модулів:	Практичні заняття:	
Загальна кількість годин: 120	-	-
Рік вивчення дисципліни за навчальним планом:1-2	Лабораторні заняття:	
	-	-
Семестр:2-3	Семінарські заняття:	
	14	-
Тижневе навантаження (год.): 2 год. - аудиторне: 32 год. - самостійна робота: 88 год.	Консультації:	
	-	-
Форма підсумкового контролю:залік	Індивідуальні заняття:	
	-	-
Мова навчання: українська	Самостійна робота:	
	88	-

## 2. МЕТА ДИСЦИПЛІНИ

**Предмет** вивчення навчальної дисципліни – онтологічні універсалії та екзистенційні характеристики особистості у творчості українських письменників ХХ століття.

**Метою** вивчення дисципліни є висвітлення ключових модусів антропологічного дискурсу в українській поезії ХХ століття.

**Передумови** для вивчення дисципліни: оволодіння фаховими компетентностями, що формуються під час вивчення дисциплін: «Вступ до літературознавства», «Історія української літератури», «Теорія літератури», «Порівняльне літературознавство».

**Міждисциплінарні зв'язки:** проблематика курсу пов'язана з дисциплінами: «Український літературний процес к. ХХ-поч. ХХІ ст.», «Історія української літератури», «Історія українського літературознавства», «Філософія», «Психологія».

## 3. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен набути такі результати навчання:

1. **Знання:** знати основні теоретичні та методологічні проблеми сучасної філологічної науки й інструментарій сучасних методологій інтерпретації художнього тексту.
2. **Уміння:** ефективно використовувати сучасні методології наукового пізнання та новітні методології наукового дослідження; інтерпретувати художні тексти в антропологічному аспекті.
3. **Комунікація:** критично оцінювати ступінь розробленості фахівцями дослідницької проблеми та отриманих ними результатів.
4. **Автономність та відповідальність:** дотримуватись етичних принципів ведення дискусії та оприлюднення результатів особистих наукових досліджень.

#### 4. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п	Назви тем	Кількість годин (денна форма навчання)							Кількість годин (заочна форма навчання)						
		Аудиторні	Лекції	Семинарські (практичні)	Лабораторні	Консультації	Індивідуальні заняття	Самостійна робота	Аудиторні	Лекції	Семинарські (практичні)	Лабораторні	Консультації	Індивідуальні заняття	Самостійна робота
1.	Літературознавча антропологія: новий методологічний проект у дзеркалі філософських аналогій	4	2	2	-	-	-	12	-	-	-	-	-	-	-
2.	Провідні тенденції у становленні літературознавчої антропології як наслідок антропологічного повороту останніх десятиліть ХХ століття	2	2	-	-	-	-	10	-	-	-	-	-	-	-
3.	Естетико-антропологічний вимір художнього тексту: теоретичні та істотко-літературні аспекти	2	2		-	-	-	14							
4.	Творчість поетів-неокласиків у вимірах естетики та антропології	4	2	2				8							
5.	Антропологічні колізії художньої свідомості шістдесятників	4	2	2				8							
6.	«Тиха лірика»: естетико-антропологічний вимір тексту	4	2	2				8							
7.	Прочитанні поезії дисидентів крізь призму художньої антропології	4	2	2				8							
8.	Еміграційна поезія ХХ століття крізь призму літературознавчої антропології	6	2	4				10							
9.	Антропологічна перспектива	2	2	-				6							

українському літературознавстві														
<b>Проміжний контроль</b>						-	4	-	-	-	-	-	-	-
<b>Разом:</b>	32	18	14	-	-	-	88	-	-	-	-	-	-	-

## 5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

### 5.1. Зміст навчальної дисципліни за темами

*Тема 1. Літературознавча антропологія: новий методологічний проект у дзеркалі філософських аналогій*

Методологічна ситуація в сучасному літературознавстві: національний і світовий контексти. Методологічне розмаїття в сучасному українському літературознавстві: традиційні й новаторські методи дослідження та інтерпретації художніх явищ. Теорія літератури і літературна антропологія: співвідношення, трансформація за умов глобалізації гуманітарного знання (до постановки проблеми). Антропологія літератури: комунікація, мова, тілесність. Унікальність особистості як основа антропологічних теорій. Антропологія як інтердисциплінарна наука.

*Тема 2. Провідні тенденції у становленні літературознавчої антропології як наслідок антропологічного повороту останніх десятиліть ХХ століття*

Антропологічні школи. Шляхи еволюції. Антропологічна теорія літератури М. Бахтіна. Польська антропологічна школа (М. Марковський, Р. Нич). Аналітична антропологія літератури В. Подороги. Антропологія семіотики / семіотика антропології: ключові аспекти. Предмет дослідження семіотичної антропології. Антропологія / психоестетика: проблема кореляції. Літературна антропологія в психоаналітичному вимірі: ідентифікація і суперечність. Екзистенційна ситуація відчуження як антропологічна проблема. Порівняльна антропологія літератури. Антропологічні концепти антитоталітарного. Біблійна антропологія. Антропологія нарації.

*Тема 3. Естетико-антропологічний вимір художнього тексту: теоретичні аспекти*

Предмет літературознавчої антропології. Антропологія літератури – літературна антропологія – літературознавча антропологія: семантика термінів. Антропологічні матриці в інтерпретації текстів національних культур. Антропологічний аспект літературознавчого аналізу. Антропологічні концепти (*гуманізм, доля, тіло, душа, досвід, свобода*) в їх збіжностях та відмінностях в індивідуальних художніх системах українських митців ХХ століття. Категорія досвіду як базова категорія антропологічного знання. Ключова філософема естетико-антропологічного дискурсу в художньому творі. Антропологія крізь призму художнього образу. Літературна антропологія як спроба переоцінки гуманістичної традиції. Антропологічна складова художньо-філософської концепції письменника.

*Тема 4. Творчість поетів-неокласиків у вимірах естетики та антропології*

Структурованість авторського тексту київських неокласиків (М. Зерова, М. Рильського, П. Филиповича, М. Драй-Хмари, О. Бургардта-Юрія Клена) культурологічними та гуманістичними інтенціями автора. Антропологічний потенціал тексту як сутнісне джерело його художності й естетичної довершеності. Тілоцентричність як складова гуманістичної концептосфери лірики неокласиків, зв'язок тілесного коду авторського тексту з естетичним ідеалом та специфікою творчої індивідуальності митця. Репрезентація образу *серця* як маркера чуттєвої сфери творчої екзистенції неокласиків, взаємозумовленості симбіозу раціонального та емоційного типу художнього мислення. Антропологічні аспекти оцінки поетичного доробку неокласиків у сучасному українському літературознавстві.

*Тема 5. Антропологічні колізії художньої свідомості шістдесятників*

Антропологічні ракурси поезики шістдесятників (М. Вінграновського, І. Драча, Л. Костенко, Д. Павличка, В. Симоненка та ін.): жанрово-стильові актуалізації та модифікації. Унікальність особистості як основа антропологічних інтенцій репрезентантів шістдесятництва. *Гуманістичний* вимір художньої антропології шістдесятників. Атрибути тілесності в індивідуальній творчій репрезентації поетів-шістдесятників. Персоніфікація *досвіду* у творчості (поетичній, прозовій, мемуарній) українських шістдесятників. Типологічні дискурси наративних структур у поезії шістдесятників: антропологічний аспект. Антропологічні концепти метатексту шістдесятників: сучасні проблеми наукової рецепції та інтерпретації.

*Тема 6. «Тиха лірика»: естетико-антропологічний вимір текст*

Ідеї Г. Сковороди як осереддя антропологічної рефлексії представників «тихої лірики» (В. Підпалого, Л. Талалая, В. Діденка, П. Засенка, В. Лучука й ін.). Художньо-філософське осягнення індивідуального буття людини у творчості репрезентантів «тихої лірики». Гуманістичний потенціал «тихої лірики» як джерело художності. Засади тілесного міметизму у текстових стратегіях митців означеного кола авторів. Індивідуальні версії творчої презентації антропологічної проблематики в «тихій ліриці». Антропологічні домінанти творчості поетів «тихої лірики» в сучасному науковому дискурсі.

*Тема 7. Прочитанні поезії дисидентів крізь призму художньої антропології*

Ключові філософемі естетико-антропологічного дискурсу в ліриці дисидентів (В. Стуса, І. Світличного, І. Калинця, І. Калинець, Т. Мельничука, М. Руденка, С. Сапеляка, І. Сокульського). Досвід як базова категорія антропологічного знання. Гуманістичний сенс художньої антропології дисидентів. Екзистенційна ситуація відчуження як антропологічна проблема митців «задротів'я». Імператив *свободи* як засіб індивідуалізації особистості у філософсько-естетичні концепції поетів. Засади тілесного міметизму у текстових стратегіях в'язнів сумління. Антропологічний вимір функціонування просторових моделей у дисидентському тексті. Антропологічні концепти дисидентського тексту в полімножинному науковому осягненні: інтерпретаційне поле дискурсу.

*Тема 8. Еміграційна поезія ХХ століття крізь призму літературознавчої антропології*

Феномен еміграційної літератури в контексті загальнонаціонального літературного процесу ХХ століття: стилі, покоління, школи, творчі індивідуальності. Антропологічна оптика інтерпретації творчого доробку репрезентантів «празької школи» (Є. Маланюка, О. Ольжича, О. Теліги, Ю. Липи, Н. Лівницької-Холодної, О. Стефановича та ін.). Метафізичний вимір тексту. Духовні домінанти лірики «пражан» в аспекті антропологічної ідеї взаємин «Людина-Бог», осягнення митцями надприродного, трансцендентного начала буття, суб'єктивне переживання божественного як іманентна ознака художнього мислення. «Нереферентна» лірика поетів «ню-йоркської» школи (Б. Бойчука, Б. Рубчака, Ю. Тарнавського, Е. Андіївської, Віри Вовк та ін.). Аспекти художньої антропології в контексті загальної філософсько-естетичної системи. Органічне злиття «Я-суб'єкта» з об'єктивністю Бога в антропологічному полі авторського тексту кожного з «празького» кола митців. Досвід *sacrum* у просторі художньої реальності поета. Авторська модель сакрального та її відображення у творчості еміграційних письменників.

*Тема 9. Антропологічна перспектива в українському літературознавстві*

Антропоцентризм як проблема філософії Григорія Сковороди. Антропологічна складова літературознавчої філософії Д. Чижевського. Досягнення українських науковців у царині літературознавчої антропології (Р. Гром'як, О. Галета, І. Папуша, Я. Поліщук, М. Ткачук, Л. Тарнашинська та ін.). Естетичні проблеми сучасної філософської антропології. Літературна антропологія як реакція на запити часу щодо зображення людини в різних аспектах її буття, її цілісного бачення через тканину художнього тексту. Літературознавча антропологія як актуальна наукова пропозиція в контексті сучасної гуманітаристики.

## 5.2. Тематика семінарських занять

Тема № 1. Парадигма сучасного літературознавства.

Тема № 2. Антропологічна складова художньо-філософської концепції письменника

Тема № 3. Антропологічні концепти крізь призму художньої образності поезії київських неокласиків.

Тема № 4. Антропологічні доміанти філософсько-естетичної системи шістдесятників.

Тема № 5. Естетико-антропологічна складова авторського тексту репрезентантів «празької школи».

Тема № 6. Антропологічний дискурс у дисидентському метатексті.

Тема № 7. Художня антропологія лірики представників «нью-йоркської школи»: індивідуальні модуси творчої репрезентації.

## 5.3. Організація самостійної роботи студентів

№ з/п	Вид роботи	Кількість годин	Форми звітності
1.	Підготовка до семінарських занять	16	Конспект
2.	Підготовка до проміжного контролю	4	Модульна контрольна робота
3.	Виконання індивідуальних завдань: <ul style="list-style-type: none"><li>- конспектування першоджерел;</li><li>- опрацювання наукових статей;</li><li>- вивчення понятійно-термінологійного апарату;</li><li>- написання есе;</li><li>- підготовка до презентації результатів дослідження.</li></ul>	14 16 8 12 18	Конспект Анотації наукових статей Глосарій Письмове есе Презентація
	<b>Разом</b>	<b>88</b>	

### Перелік першоджерел для конспектування

1. Андрусів С. М. Антропологія літератури – літературна антропологія – літературознавча антропологія (до семантики терміна) / С. М. Андрусів // Філологічні науки : Літературознавство. – 2010. – Вип. 11. – С. 5-8.

2. Изер В. К антропологии художественной литературы // Новое литературное обозрение. – 2008. – № 6 (96). – С. 7-21.

3. Марковський М. П. Антропологія, гуманізм, інтерпретація / М. П. Марковський // Теорія літератури в Польщі : Антологія текстів. Друга половина ХХ – початок ХХІ ст. – К. : Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2008. – С. 491-503.

4. Підлесецька О. О. Антропологічна перспектива літературознавчих текстів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: file:///D:/User/Downloads/Vznu\_fi\_2015\_2\_14%20(4).pdf.

5. Поліщук Я. О. Антропологічна перспектива в літературознавстві / Я. О. Поліщук // Філологічні семінари / Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. – К., 2013. – Вип. 16 : Парадигма сучасного літературознавства : світовий контекст. – С. 26-31.

6. Поліщук Я. О. Літературна антропологія як актуальна наукова пропозиція [Електронний ресурс]. – Режим доступу: // file: //D:/User/Downloads/64-154-1-PB.pdf.

7. Тарнашинська Л. Б. Літературознавча антропологія : новий методологічний проект у дзеркалі філософських аналогій / Л. Б. Тарнашинська // Слово і Час. – 2009. – № 5. – С. 48-61.

### Перелік наукових статей для самостійного опрацювання

1. Валявко І. В. Дмитро Чижевський – фундатор поняття «філософія серця» / І. В. Валявко // Слово і час. – 1998. – № 8. – С. 83-88.

2. Гнатюк М. І. На шляху до антропології літератури (теоретичні погляди І. Франка)

[Електронний ресурс]. – Режим доступу :  
[http://old.philology.lnu.edu.ua/visnyk/48\\_2009/48\\_2009\\_07\\_Hnatiuk.pdf](http://old.philology.lnu.edu.ua/visnyk/48_2009/48_2009_07_Hnatiuk.pdf).

3. Райбедюк Г. Б. Антропологічні доміанти поезії кївських неокласиків / Г. Б. Райбедюк // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П.Драгоманова. – 2018. – Вип. 10. – С. 89-95.

4. Райбедюк Г. Б. Антропологічні колізії авторської свідомості Тараса Шевченка і Василя Стуса : типологічний аспект // Філологічні діалоги. – Ізмаїл : РВВ, 2015. – Вип. 3. – С. 158-167.

5. Райбедюк Г. Б. Антропоцентризм Григорія Сковороди в духовному просторі тексту Василя Стуса / Г. Б. Райбедюк // Література. Фольклор. Проблеми поетики : Збірник наукових праць. – К, 2009. – Вип. 33. – Ч. 1. – С. 355-366.

6. Тарнашинська Л. Б. Антропологічні колізії художньої свідомості : жанрово-стильові актуалізації та модифікації у творчості українських шістдесятників / Л. Б. Тарнашинська // Слово і Час. – 2011. – № 5. – С. 3-15.

7. Ткаченко В. В. Г. С. Сковорода і сучасний філософсько-антропологічний дискурс [Електронний ресурс]. – Режим доступу :  
[http://www.kpi.kharkov.ua/archive/Наукова\\_періодика/Tipuss/2012\\_4/Tkach.pdf/](http://www.kpi.kharkov.ua/archive/Наукова_періодика/Tipuss/2012_4/Tkach.pdf/).

8. Юрчук О. О. Антропологія літератури : сучасний стан та перспективи розвитку [Електронний ресурс]. – Режим доступу :  
[file:///D:/User/Downloads/Sls\\_2014\\_11\\_58%20\(4\).pdf](file:///D:/User/Downloads/Sls_2014_11_58%20(4).pdf).

#### *Тематика індивідуальних завдань (есе)*

1. Художня антропологія як осмислення об'єктивної реальності.
2. Феномен *людського* у світлі літературознавчих концепцій і художньо-естетичних систем.
3. Досвід *Іншого* в українській літературі ХХ століття як підставова ознака антропологічного дискурсу в художньому тексті.
4. Внутрішня самотність і внутрішня комунікація в художньому осмисленні.
5. Специфіка філософсько-антропологічного бачення свідомості та самосвідомості в художньому творі.
6. Авторське «Я» та якісна своєрідність *Іншого* в індивідуальному естетичному осмисленні письменника.
7. Індивідуалізація *голосу* в поетичному тексті.
8. Антропологічний зріз категорії ідеального в художньому тексті.
9. Персоналізм як призма художньої інтерпретації світу.
10. Духовні доміанти антропологічного тексту.
11. Антропоцентризм / теоцентризм у національній літературно-мистецькій традиції.
12. Київські неокласики в контексті культурної антропології.
13. Гуманістичний потенціал художнього дискурсу шістдесятників: індивідуальний модус творчої репрезентації.
14. Свобода вибору як форма індивідуалізації особистості в дисидентському тексті.
15. Тілоцентричність в індивідуальній моделі художнього світу репрезентантів «тихої лірики».
16. Персоналізація досвіду в художній практиці письменника.
17. Тіло людини у просторі сучасних комунікацій.
18. Антропологічний статус концепту «душа» в ієрархії аксіологічних підстав творчої практики письменника.
19. Оповідь про себе кризь власну інакшість /чужість.
20. Концепти художньої антропології митця на тлі об'єктивних реалій та особистого досвіду.

### **6. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ**

- 6.1. *Форми поточного контролю* – семінарські заняття, індивідуальні завдання.
- 6.2. *Форми проміжного контролю* – модульна контрольна робота.
- 6.3. *Форми підсумкового контролю* – залік.



## 7. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Під час поточного контролю оцінюються відповіді студента на семінарських заняттях, результати самостійної роботи з науковою літературою та першоджерелами, якість виконання індивідуального завдання у вигляді есе та презентації результатів дослідження.

*Модульна контрольна робота* проводиться в письмовій формі та включає два завдання, відповіді на які дають можливість оцінити рівень оволодіння студентом теоретичними проблемами, пов'язаними із методологічною ситуацією в сучасному літературознавстві, та виявити практичні навички інтерпретації художнього тексту в парадигмі літературознавчої антропології.

*Зразок варіанта модульної контрольної роботи:*

1. З'ясувати категоріальну матрицю літературознавчої антропології.
2. Проаналізувати вірш «Моляться соняшники...» Василя Барки в аспекті біблійної антропології.

## 8. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

8.1. Шкала та критерії оцінювання знань студентів:

**Переведення підсумкового балу за 100-бальною шкалою оцінювання в підсумкову оцінку за традиційною шкалою**

Підсумковий бал	Оцінка за традиційною шкалою
90-100	зараховано
70-89	
51-69	
26-50	не зараховано
1-25	

### Схема розподілу балів

<b>Максимальна кількість балів</b>	<b>70 балів</b> (поточний контроль) – середньозважений бал оцінок за відповіді на семінарських заняттях та виконання індивідуальних завдань, який переводиться у 100-бальну шкалу з ваговим коефіцієнтом 0,7	<b>30 балів</b> (проміжний контроль) – за результатами виконання модульної контрольної роботи
<b>Мінімальний пороговий рівень</b>	<b>35 балів</b> (поточний контроль)	<b>16 балів</b> (проміжний контроль)

8.2. Критерії оцінювання під час аудиторних занять

Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень	
	Теоретична підготовка	Практична підготовка
	Студент	

Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень	
	Теоретична підготовка	Практична підготовка
	Студент	
<b>5 балів</b>	вільно володіє навчальним матеріалом, висловлює свої думки, робить аргументовані висновки, рецензує відповіді інших студентів, творчо виконує індивідуальні та колективні завдання; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань; вільно використовує нові інформаційні технології для поповнення власних знань	може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання й оцінити результати власної практичної діяльності; виконує завдання, не передбачені навчальною програмою; вільно використовує знання для розв'язання поставлених перед ним завдань
<b>4 бали</b>	вільно володіє навчальним матеріалом, застосовує знання на практиці; узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає незначні огріхи у порівняннях, формулюванні висновків, застосуванні теоретичних знань на практиці	за зразком самостійно виконує практичні завдання, передбачені програмою; має стійкі навички виконання завдання
<b>3 бали</b>	володіє навчальним матеріалом поверхово, фрагментарно, на рівні запам'ятовування відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків, знає основні поняття навчального матеріалу	має елементарні, нестійкі навички виконання завдання
<b>2 бали</b>	має фрагментарні знання (менше половини) при незначному загальному обсязі навчального матеріалу; відсутні сформовані уміння та навички; під час відповіді допускаються суттєві помилки	планує та виконує частину завдання за допомогою викладача
<b>1 бал</b>	студент володіє навчальним матеріалом частково	виконує лише елементи завдання, потребує постійної допомоги викладача
<b>0 балів</b>	студент не володіє навчальним матеріалом	не спроможний виконувати практичних завдань завдання без допомоги викладача

### 8.3. Критерії оцінювання індивідуальних завдань

Вид	Максимальна кількість балів
Анотування наукових статей	5
Конспект першоджерел	5
Глосарій	5
Есе	5
Презентація	5

Критеріями оцінювання *анотацій наукових статей* є вміння студента стисло визначати ключові позиції, які викладені автором у статті. Критеріями оцінювання роботи з *першоджерелами* є здатність студента тезово розкрити зміст запропонованого матеріалу. *Глосарій* теми оцінюється відповідно до повноти теоретико-методологічного забезпечення інтерпретації літературного тексту. Оцінювання *есе* здійснюється за такими критеріями: самостійність та оригінальність дослідження, виконання поставлених автором завдань, здатність здійснювати узагальнення на основі опрацювання теоретичного та художнього матеріалу, грамотність (граматична та стилістична) письмового викладу матеріалу. Критеріями оцінювання *презентації* є її відповідність змісту доповіді студента за матеріалами дослідження та оригінальність візуального представлення.

#### 8. 4. Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Максимальна кількість балів за відповідь на 1 питання складає 15 балів. Критеріями оцінювання є: повнота відповіді, здатність критично аналізувати теоретичний і матеріал та здійснювати фахову інтерпретацію художнього тексту в аспекті антропологічного методу літературознавства, вміння наводити аргументи, художні ілюстрації та робити адекватні висновки.

#### 8. 5. Критерії оцінювання під час підсумкового контролю (залік):

Підсумкова оцінка виставляється за результатами поточного та проміжного контролю.

### **9. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА**

Технічні засоби для демонстрування презентацій (ноутбук, проектор).

### **10. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ**

#### 10. 1. Основні джерела

1. Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. /за ред. М. Зубрицької. – Львів : Літопис, 2002. – 636 с.
2. Антропология литературы : коммуникация, мова, тілесність / Укладач Папуша В. І. // *Studia methodological*. – Тернопіль : Редакційно-видавничий відділ ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2008. – Вип. 25. – 360 с.
3. Головка Б. А. Філософська антропология : [навчальний посібник] / Б. А. Головка. – К. : ІЗМН, 1997. – 240 с.
4. Історія української літератури ХХ століття : у 2 кн. / За ред. В. Г. Дончика. – К. : Либідь, 1998. – Кн. 2 : Друга половина ХХ ст. : [підручник]. – 456 с.
5. Література. Теорія. Методологія [пер. з польськ. С. Яковенка]. – К. : Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2008. – 543 с.
6. Літературознавча енциклопедія: у 2-х т. [авт.-уклад. Ю. І. Ковалів]. К.: ВЦ «Академія», 2007. – Т. 1. – 608 с.
7. Нич Р. Антропология литературы. Культурна теорія літератури. Поетика досвіду : Університетські діалоги / Р. Нич. – К. : Смолоскип, 2007. – 64 с.
8. Сегеда С. П. Антропология : [навч. посібник] / С. П. Сегеда. – К. : Либідь, 2001. – 336 с.
9. Теорія літератури в Польщі : Антологія текстів. Друга половина ХХ – початок ХХІ ст. – К. : Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2008. – 532 с.
10. Українська літературна критика ХХ століття : Антологія : у 2 т. / наук. ред. В. Г. Дончик. – К. : Наукова думка, 2015. – Т. 1. – 716 с.
11. Філософія : Світ людини. Курс лекцій : [навч. посібник] / В. Г. Табачковський, М. О. Булатов, Н. В. Хамітов та ін.. – К. : Либідь, 2003. – 432 с.
12. Філософський енциклопедичний словник / [гол. ред. В. І. Шинкарук]. – К.: Абрис, 2002. – 742 с.

13. Яковенко С. М. Предмет літературознавчої антропології. Польський варіант / С. М. Яковенко // Новітня теорія літератури і проблеми літературної антропології / Упорядник І. В. Папуша // *Studia methodologica*. – Вип. 24. – Тернопіль : Редакційно-видавничий відділ ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2008. – С. 148-155.

#### 10. 2. Допоміжні джерела

1. Блум Г. Західний канон : книги на тлі епох / Г. Блум. – К. : Факт, 2007. – 717 с.
2. Вульф К. Антропология : История, культура, философия / К. Вульф. – Изд-во С.-Петербур. ун-та, 2008. – 280 с.
3. Галета О. І. Від антології до онтології : антологія як спосіб репрезентації української літератури кінця ХІХ-початку ХХІ століття : [монографія] / О. І. Галета. – К. : Смолоскип, 2015. – 640 с.
4. Гелен А. О систематике антропологии / А. Гелен // Проблема человека в западной философии : Переводы – М.: Прогресс, 1988 – С. 152-201.
5. Гірц К. «Насичений опис»: у пошуках інтерпретативної теорії культури / К. Гірц // Інтерпретація культур : Вибрані есе. – К. : Дух і Літера, 2001. – С. 9-42.
6. Головка Б. А. Філософська антропология : [навчальний посібник] / Б. А. Головка. – К. : ІЗМН, 1997. – 240 с.
7. Гром'як Р. Т. Теорія літератури і літературна антропология : співвідношення, трансформація за умов глобалізації гуманітарного знання (до постановки проблеми) / Р. Т. Гром'як // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія : Літературознавство. – Тернопіль, 2008. – Вип. 23. – С. 282-290.
8. Дельєж Р. Нариси з історії антропології / Р. Дельєж. – К. : Вид. дім «Києво-Могилянська Академія», 2008. – 287 с.
9. Кант І. Антропология с прагматической точки зрения / И. Кант; [пер. с нем. М. И. Левина]. – М.: Чоро, 1994. – С. 137-376. (Сочинения : 8-ми т. / И. Кант; Т. 7.).
10. Кемеров В. Антропоцентризм / В. Кемеров // Современный философский словарь / Под общей ред. В. Кемерова. – М. : ПАНПРИНТ, 2004. – 1064 с.
11. Кісь О. Бунтівна наука. Феміністична парадигма в культурній та соціальній антропології / О. Кісь // Сучасність. – 2008. – № 10. – С. 43-51.
12. Кримський С. Б. Зміна методологічної свідомості сучасної науки / С. Б. Кримський // Запити філософських смислів. – К. : ПАРАПАН, 2003. – С. 169-180.
13. Кузнецов В. К типологии методологических исследований науки / В. Кузнецов // Философия науки. – 2004. – № 1. – С. 30-42.
14. Мейзерська Т. С. Антропологічна складова літературознавчої філософії Д. Чижевського / Т. С. Мейзерська. – Тернопіль : ТНПУ, 2009. – Вип. 27. – С. 311-315.
15. Мостова Л. Антропологическая традиция в исследовании культуры : вместо введения // Антология исследований культуры. – СПб., 1997. – С. 5-14.
16. Музика Т. Є. Домінанти художнього втілення антропологічної концепції Василя Барки / Т. Є. Музика // Вісник Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна. Серія : Філологія. – Харків, 2012. – Вип. 65. – С. 163-167.
17. Музика Т. Є. Літературознавча антропология як метод інтерпретації художнього тексту: деякі аспекти становлення та розвитку / Т. Є. Музика // Літературознавчі студії : зб. наук. пр. / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. – К., 2012. – Вип. 35. – С. 452-457.
18. Мунье Э. Манифест персонализма / Э. Мунье. – М. : Республика, 1999. – 559 с.
19. Мясникова Л. Антропология (философская) / Л. Мясникова // Современный философский словарь / под общей ред. В. Кемерова. – М., 2004. – С. 45-48.
20. Паточка Я. Єретичні есеї про філософію історії / Ян Паточка. – К. : Основи, 2001. – 374 с.
21. Подорога В. А. Мимесис : материалы по аналитической антропологии итературы : в 2 т. Т. 1 : Н. Гоголь. Ф. Достоевский / В. А. Подорога. – М. : Культурная революция : Логос, 2006. – 688 с.
22. Попович М. В. Григорій Сковорода : філософія свободи / М. В. Попович. – К. :

- Майстерня Білецьких, 2008. – 256 с.
23. Райбедюк Г. Б. Антропологічна складова художньо-філософської концепції письменника (на матеріалі творчості Ю. Липи та В. Стуса) // Г. Б. Райбедюк // Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. – Кам'янець-Подільський, 2010. – Вип. 20 : Філологічні науки. – С. 33-38.
  24. Райбедюк Г. Б. Антропологічний вимір метафізичного тексту В. Стуса / Г. Б. Райбедюк // Науковий вісник Ізмаїльського державного гуманітарного університету. – Ізмаїл, 2009. – Вип. 27. – С. 149-155.
  25. Райбедюк Г. Б. Гуманістична змістовність творчості українських поетів-дисидентів / Г. Б. Райбедюк // VII Міжнародний конгрес україністів : Зб. наук. статей. Літ-во / голов. ред. Г. Скрипник; НАНУ; ІМФЕ ім. М. Т. Рильського. – К., 2012. – С. 234-241.
  26. Райбедюк Г. Б. Гуманістичний дискурс у творчості Василя Стуса / Г. Б. Райбедюк // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка : На пошанівку і з нагоди 60-річчя від дня народження доктора філологічних наук, професора Ткачука Миколи Платоновича. – Тернопіль, 2009. – С. 173-177.
  27. Райбедюк Г. Б. Емпіричний антропоцентризм Василя Стуса / Г. Б. Райбедюк // Філологічна освіта у поліетнічному просторі : Регіональний досвід. – Ізмаїл, 2013. – С. 184-189.
  28. Райбедюк Г. Б. Ідеї Г. Сковороди як осереддя антропологічної рефлексії В. Стуса / Г. Б. Райбедюк // Матеріали Міжнародної науково-теоретичної конференції до 287-ліття з дня народження Г. С. Сковороди. – Суми, 2009. – С. 89-90.
  29. Райбедюк Г. Б. Концепт «душа» в антропологічному вимірі авторського тексту В. Стуса / Г. Б. Райбедюк // Наукові записки. Серія : «Філологічна». – Острог, 2013. – Вип. 32. – С. 227-238.
  30. Райбедюк Г. Б. Парадигма тіла в проблемному полі художньої антропології В. Стуса / Г. Б. Райбедюк // Історико-літературний журнал. – Одеса, 2009. – № 17. – С. 178-187.
  31. Райбедюк Г. Б. Творчість Василя Стуса та Григора Тютюнника : Антропологічні паралелі / Г. Б. Райбедюк // Григорій Тютюнник. Нові дослідження і матеріали : науковий збірник до 80-річчя від дня народження. – Луганськ : Глобус, 2012. – С. 51-57.
  32. Романко Т. О. Феномен культовості сучасного роману ініціації з погляду літературознавчої антропології / Т. О. Романко // Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. – Харків, 2010. – № 901 : Філологія. – Вип. 59. – С. 191-196.
  33. Савельєва В. В. Художественная антропология. Алмааты : АГУ им. Абая. – 1999. – 281 с.
  34. Савицький С. Аксіологічна проблематика в літературознавстві / С. Савицький // Теорія літератури в Польщі : Антологія текстів. Друга половина ХХ – початок ХХІст. – К. : Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2008. – С.236- 251.
  35. Савостьянова М. В. Гуманітарний ракурс сучасної наук / М.В. Савостьянова // Філософсько- антропологічні студії : Філософська антропология та сучасність (пам'яті В. Г. Табачковського). – К., 2008. – С. 426-435.
  36. Сартр Ж.-П. Екзистенціалізм – это гуманизм / Ж.-П. Сартр // Сумерки богов. – К. : «Политиздат», 1989. – С. 319-344.
  37. Сергеев К. А. Ренессансные основания антропоцентризма / К. А. Сергеев. – СПб : Наука, 2007. – 591 с.
  38. Скальська Д. М. Естетичні виміри філософсько-антропологічних вчень ХХ століття / Д. М. Скальська. – Івано-Франківськ : Вид-во Факел, 2003. – 231с.
  39. Скальська Д. М. Естетичні проблеми сучасної філософської антропології / Д. М. Скальська // Актуальні проблеми історії, теорії та практики художньої культури : зб. наукових праць : Ч. І. Вип. VIII. – К. : ДАКККіМ, 2002. – С. 68-83.
  40. Ткачук М. П. Творчість Івана Котляревського : антропологічний та естетичний дискурси : [монографія] / М. П. Ткачук. – Суми : Вид-во СумДУ, 2009. – 216 с.

41. Усанов І. В. Ідеї гуманізму в контексті сучасного філософського дискурсу / І. В. Усанов // Інтелект. Особистість. Цивілізація : тематичний збірник наукових праць із соціально-філософської проблематики. – Донецьк, 2010. – Вип. 8. – С. 90-96.
42. Фромм Э. Бегство от свободы. – 2-е изд. – М. : Издат. группа «Прогресс – Универс», 1995. – 256 с.
43. Хайдеггер М. Письмо о гуманизме / М. Хайдеггер // Время и бытие : статьи и выступления. – М. : Гнозис, 1993. – С. 157-198.
44. Хамітов Н. Філософська антропологія як метаантропологія : історія та сучасність / Н. Хамітов // Філософсько-антропологічні студії'2012 «Творча спадщина В. І. Шинкарука та сьогодні (До 80-ліття від дня народження)». Частина 2. – К., 2012. – С. 4-25.
45. Штейнбук Ф. М. Засади тілесного міметизму у текстових стратегіях постмодерністської літератури кінця ХХ – початку ХХІ століття : [монографія] / Ф. М. Штейнбук. – К. : Педагогічна преса, 2007. – 292 с.

### 10. 3. Інтернет-ресурси

1. Антропологія [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://uk.wikipedia.org/wiki..>
2. Воропаєва В. Г. Антропологічні засади дослідження людини як цілісної істоти : теоретико-методологічний аналіз [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http://www.zgia.zp.ua/gazeta/visnik\\_33\\_169.pdf](http://www.zgia.zp.ua/gazeta/visnik_33_169.pdf).
3. Естетичні виміри філософсько-антропологічних вчень ХХ століття [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http://otherreferats.allbest.ru/ethics/00446297\\_0.html](http://otherreferats.allbest.ru/ethics/00446297_0.html).
4. Зенгва В. О. Художня антропологія прози М. Хвильового : герой як феномен культури [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://dspace.univer.kharkov.ua/handle/123456789/13478>.
5. Козирєва Н. В. Літературна творчість у вимірах філософсько-антропологічного аналізу [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [file:///D:/User/Downloads/141-Текст%20статті-232-1-10-20160926%20\(3\).pdf](file:///D:/User/Downloads/141-Текст%20статті-232-1-10-20160926%20(3).pdf).
6. Козлов С. В. Літературна антропологія і поезика персонажа [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.gramota.net/materials/2/2013/7-1/24.html>.
7. Конончук Т. І. Юрій Мушкетик : концепти художньої антропології [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npchdufl\\_2010\\_141\\_128\\_12](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npchdufl_2010_141_128_12).
8. Напрями антропологічного спрямування [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [https://pidruchniki.com/1791021139313/filosofiya/napryami\\_antropologichnogo\\_spryamuvannya](https://pidruchniki.com/1791021139313/filosofiya/napryami_antropologichnogo_spryamuvannya).
9. Філософія Відродження Європи. Антропоцентризм і гуманізм філософії Відродження в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://ru.osvita.ua/vnz/reports/philosophy/13155/x>.
10. Чернега Т. Антропоцентризм как проблема философии истории Григория Сковороды [Електронний ресурс]. – Режим доступу [http://iai.donetsk.ua/\\_u/iai/dtp/CONF/13/articles/sec1/stat111.html](http://iai.donetsk.ua/_u/iai/dtp/CONF/13/articles/sec1/stat111.html).
11. Шестопалова Т. П. Антропологічна парадигма літературної критики в есеїстико-епістолярній спадщині Юрія Лавріненка [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http://ekmair.ukma.edu.ua/bitstream/handle/123456789/3944/Shestopalova\\_Antropologichna.pdf?sequence=1](http://ekmair.ukma.edu.ua/bitstream/handle/123456789/3944/Shestopalova_Antropologichna.pdf?sequence=1).
12. Що вивчає антропологія [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://vidpo.net/shho-vivchae-antropologija.html>.